

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRĂŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru streinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă naţională cinstită şi democratică, un popor nu va da niciodată măsura însuşirilor lui culturale şi politice. E ca şi cum ar grai prin gura streinului.

Cetăţi utile — cetăţi de carton

Articolul prim din ultimul număr al oficialului guvernului este un răspuns dat preşedintelui „Asociaţiei profesorilor secundari”. Acesta a afirmat într-un articol apărut în „Adevărul” că înfişterea stator gimnazii câte avem azi este inutilă şi dăunătoare chiar, învăţământului. „Viitorul” începe o serie de motive, cu cari caută să răstoarne afirmaţia preşedintelui „Asociaţiei profesorilor” şi să dovedească necesitatea existenţei acestor gimnazii.

Nu intrăm în materia polemică. Păreră noastră este că aceste gimnazii — dacă au ca motiv al înfişării lor nevoile populaţiei unde au fost fondate — atunci îşi au rostul lor. Protestăm însă cu toată energia în contra înfişării acelor gimnazii, cari s'au născut din simpla ambiţiune sau sete de popularitate a anumitor indivizi — mai ales politici — cari cred că prin înfişarea de şcoli chiar şi acolo unde n-au loc — îşi crează merite.

Din dovezile pe cari le aduce „Viitorul” pentru susţinerea tezei sale cităm două:

1. Cu cât mai multe vor fi gimnaziile răspândite, în afară de capitalele de judeţ, cu atât se apropie mai mult cultura de sate, şi se înlesneşte puţinţa fiilor de ţeran de a urma la şcolile secundare.

2. „Făcând gimnazii în localităţi unde elementele minoritare au şcolile lor, s'au sânt în număr mare şi în masă compactă, se formează o foarte utilă cetate de defensiva culturală şi naţională în acea localitate.”

Aprobăm amândouă aceste afirmaţiuni. Cu condiţia însă ca aceste gimnazii să fie adevărate cetăţi, zărite tracic şi pe temelie solide, — iar nu din „carton”!

Dacă statul a înfişat aceste şcoli acolo unde ele au rost atunci are şi obligaţia ca să nu uite de ele. Să caute ca ele să fie provăzute cu cele de lipsă, pentru ca să-şi poată împlini misiunea pentru care au fost create.

Ştim însă şi avem dovezi, că şi azi, după atâtea luni dela începerea anului şcolar, profesorii ai dător fel de gimnazii n'au primit încă nici o lăscăe. Săliile de învăţământ sunt reci, căci nu sunt lemne de foc, iar puterile didactice sunt luate peste picior de populaţia care râde de profesorii zdrenţuroşi, cari n-au ce mânca.

Oare ce prestigu şi autoritate mai poate avea un astfel de profesor, şi ce fel de cetate mai poate fi o şcoală parasită şi lăscăie într'un astfel de hal? Nu-i mirare deci dacă corpul didactic al acestor şcoli nu-şi poate împlini datoria sau nu-şi poate recruta forţele necesare conducerii unei „cetăţi” din care să poarte „defensiva culturală şi naţională”.

Avem un minister al Instrucţiei. Ce spune la toate acestea? Dacă este menirea acestor gimnazii — vorba „Viitorului” — „să înlesnească puţinţa fiilor

de ţeran de a urma şcolile secundare” şi să fie utile cetăţi de defensiva culturală şi naţională printre elementele minoritare — atunci ministrul de Instrucţie pentru ce nu dă dovada faptelor?!

Ce folos de afirmaţiile mai sus citate ale oficialului guvernului, dacă ministrul Instrucţiei, prin atitudine sa de nepăsare distrage el însuşi — în loc să înnaşe — prestigiul şcolii româneşti?!

În felul acesta „cetăţile utile” vizate de „Viitorul” devin cetăţi de carton!

Anchetarea incidentului dela Blaj

Am comunicat la timp incidentul fără precedent petrecut la Blaj, unde cu prilejul intrinirii o ganizaştii partidului naţional primpretorul a oprit discutarea chestiunii paşaportelor în urma comunicărilor făcute în şedinţa Camerei, secretarul general al ministerului de interne, d-l Al. Crăsnaru a ordonat o anchetă în contra celor vinovaţi.

Intrunirile Partidului Naţional Român la Brăila şi T.-Severin

Măine, Duminecă 2 Noembrie 1924, la orele 10 dimineaţa, va avea loc în sala teatrului Lux din Brăila, o mare intrunire a Partidului Naţional Român.

Vor vorbi d-nii: *Iuliu Mannu, Vaida Voevod, St. C. Fop, Valeriu Branisce* din partea organizaţiei centrale, iar din partea organizaţiei locale, d-nii: *dr. Demetrescu-Brăila* şi *Aroneanu*.

Tot măine Partidul Naţional Român va ţine o intrunire publică la T.-Severin, la orele 2 jumătate d. a., în sala Apollo.

Vor lua cuvântul, între alţii, d-nii: *Gr. Constantinescu, dr. Gruescu, Chiriac, Chintescu, dr. Trailescu, şi alţii*.

Lupta contra corupţiei în Bucovina

— Un memoriu adresat Regelui —

D-l prof. univ. *Radu Sibera* ne roagă să publicăm următorul memoriu prezentat *Maiestăţii Sale Regelui Ferdinand I.* de către populaţia întreagă a oraşului Cernăuţi, din centru şi din suburbii, fără deosebire de naţionalitate şi confesiune, prin delegaţia aleasă în marea adunare populară din Cernăuţi, Piaţa Grigore Ghica Vodă Nr. 4, la 19 Octomvrie 1924.

Maiestate,

Populaţia întreagă a oraşului Cernăuţi, din centru şi din suburbii, fără deosebire de naţio-

Din hotărârile Congresului bisericesc

Situaţia credincioşilor din Jugoslavia.
— Chestiunea şcolilor confesionale.
— Liceele şi şcolile normale ortodoxe.

Continuăm astăzi cu publicarea hotărârilor mai importante aduse de Congresul naţional bisericesc, ţinut zilele trecute la Sibiu.

Relativ la situaţia credincioşilor din ținuturile bănăţene, rămase sub stăpânirea Jugoslaviei s'a luat următoarea hotărâre:

1. Congresul ia act cu regret, că cererea justă a Consistoriului mitropolitan de a fi reprezentat prin doi delegaţi ai săi la tratativele dintre România şi Jugoslavia, a fost refuzată.

2. Interesele mitropoliei noastre, în toate cauzele bisericeşti ale credincioşilor săi de acolo, fiind de ordin moral, religios şi cultural aşa de importante, congresul decide exmiterea unei delegaţii, care să se prezinte în audienţă atât la ministrul cultelor cât şi la cel de externe, arătând în mod amănunţit toate referinţele şi nedreptăţile cărora sânt expuse bisericile şi şcolile românilor ortodocşi de acolo, câtă vreme minorităţilor

romano şi greco-catolice, din Jugoslavia li se acordă mai multă sollicitudine binevoitoare.

3. În baza dispoziţiilor tratatului de pace, fiind asigurată confesiunilor minoritare libertatea religioasă — Congresul reclamă pentru românii ortodocşi din cuprinsul Jugoslaviei, aceeaşi libertate de viaţă religioasă proprie, precum şi dreptul fi resc de organizare bisericească autonomă, dându-li se posibilitatea să păstreze ca şi până acum contactul ierarhic cu autorităţile mitropoliei noastre.

4. Congresul ia act cu bucurie de silinţele preoţilor de acolo de a se organiza în cadrele „Asociaţiei „Andrei Şaguna”, năzuind a perfecţiona mijloacele de conducere şi activitate pastorală pentru ocrotirea şi încurajarea şi buna îndrumare a poporului.

În chestiunea şcolilor confesionale s'au decis următoarele:

1. Congresul naţional bisericesc fixează şi de astădată dreptul bisericii ortodoxe române de a înfişa şi susţine şcolile confesionale;

2. Dă expresiune convingerii sale, că în statul român biserica ortodoxă română se confundă cu însăşi naţiunea română şi că este un înalt interes al acestui stat, ca instruirea şi educaţia cetăţenilor săi, să se facă în spiritul acestei biserici şi folosindu-se statul în chip instituţional de ajutorul efectiv al organismului ei. În special Congresul naţional bisericesc crede, că mai vărios şcoala primară, în care se face instruirea şi educaţia păturilor largi populare, trebuie să fie lăsată sub conducerea bisericii, contribuind statul cu mijloacele necesare materiale, spre a asigura în mod desăvârşit gratuitatea şi obligativitatea învăţământului primar rezervându-i se statului dreptul său incontestabil la stabilirea

Sept. 1924, şi roagă pe Maiestatea Voastră să binevoiaţi a Vă pune în cumpănă cuvântul hotărâtor pentru apărarea drepturilor şi armonizarea intereselor populaţiei întregi şi pentru combaterea corupţiunii spre binele populaţiei, al ţării şi al tronului.

Cernăuţi, la 19 Oct. 1924.

Prof. univ. *Radu Sibera*, prof. univ. *Teofil Sanciu-Săveanu*, Vasile Saftenea, Nicolai Pisarduc, Franz Kuschmir, Peter Kuschmir, Mihai Constantinovici, Petru Hubca, Ion Cercez, Stefan Laubach, Filip Ast, Leon Fediac, Clemens Kuschky, Herman Schatzberg, Dumitru Silmac.

programului de învăţământ şi controlarea rigurosă a muncii săvârşite în şcoala confesionale.

3. Paralel cu acest demers al P. S. Episcopii, Congresul mai decide, că în vederea credinţelor sale mai sus menţionate, este convins, că pornirea în contra şcolii confesionale va fi oprită prin înţelegerea mai luminată a rostului învăţământului confesional, de însuş poporul românesc, apropiindu-se timpul, când şcoala confesională va fi reintrodusă în drepturile sale în întreg cuprinsul ţării şi astfel în consecinţă îndrumă toate corporaţiunile bisericeşti din cadrele Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramurşului să stăruiască cu toată puterea pentru susţinerea şcolii confesionale îngrijind, ca edificiile menite a adăposti aceste şcoli să se păstreze în bună stare şi să nu fie înstrăinate dela menirea lor;

4. Pentru intensificarea credinţei şi a moralei religioase în sânul poporului nostru drept credincioş, eparhiile şi toate corporaţiunile bisericeşti sânt invitate să crezce de urgenţă aşezămintele religioase pe seama adulţilor şi a publicului mare, şcoala de Duminecă, institute de propagandă şi misiune internă, precum şi societăţi religioase pentru tineretul de ambele sexe.

În chestia liceelor şi a şcolilor normale confesionale s'a luat următoarea hotărâre:

„Având în vedere trecutul istoric al liceelor confesionale ortodoxe române din Braşov şi Brad, precum şi cel al şcolilor normale confesionale din Sibiu, Arad şi Caransebeş şi importanţele servicii aduse neamului prin creşterea de intelectuali şi învăţători înflăcăraţi şi considerând că aceste şcoli sânt destinate a rămâne şi pe mai departe şcoli pregătitoare pentru institutele teologice, solicită prin corul episcopesc guvernul, să înscrie în bugetul statului liceele ortodoxe române din Braşov şi Brad precum şi şcolile normale confesionale române din Sibiu, Arad şi Caransebeş, asigurând profesorii lor şi şcolile toate drepturile, pe care le au şcolile similare de stat, pe lângă menţinerea caracterului lor confesional şi subordonarea lor ca şi până aci, autorităţii bisericeşti.

Ca dispoziţia aceasta să nu fie supusă fluctuaşilor politice, congresul autorizează corul episcopesc întregit cu parlamentarii ort.-rom. din Ardeal să facă un aranjament definitiv cu statul în această chestiune.

Cu privire la memoriul corpului didactic dela liceul din Braşov s'a hotărât ca Consistoriul arhidiecezan să solicite guvernului înscrierea personalului didactic dela liceul confesional român din Braşov în bugetul statului şi acordarea pe seama şcolii şi a profesorilor, a tuturor acelor drepturi, pe care le au profesorii dela liceele de stat.

PARLAMENTUL

Chestia excrocheriei cu pașaportele. — Discuția la mesaj.

În ședința de Joi a Camerei dep. **Victor Moldovan** din Partidul Național român a adus din nou pe tapet panamaua cu pașapoartele. Luând cuvântul constată că guvernul nu se arată de loc grăbit, ca lumina să se facă în jurul panamalei cu pașapoartele, de oarece nici până azi nu i s'au pus la dispoziție actele și dosarele cerute de d. sa. Prin urmare acestea sunt acte care n'au nici o legătură cu soc. Petrolul Național, precum petițiunile de pașapoarte, etc., făcute înainte de a lua ființă această societate și care atare nu figurează încă în dosarele instrucțiunii, deci pot fi comunicate.

Urgența chestiunii nu mai trebuie discutată, întru cât în public circulă știri senzaționale, ca acele, că o doamnă, cu trecere mare la palat, a obținut dintr-o singură dată 200 pașapoarte, că un colonel rudă cu d-l ministru Văitoianu este deasemenea implicat. Ba nu este scult de asemenea știri nici persoane mitropolitului primat. (Protestări pe băncile majorității).

D-l **G. Mărzescu** răspunde că dela cabinetul 3 instrucție s'a cerut sigilarea unor dosare necercetate încă în chestia pașapoartelor și din această cauză ele n'au putut fi comunicate.

Dep. **V. Madgearu** înțelege o propunere semantică de numeroși deputați din opoziție pentru înstituirea unei comisii de anchetă parlamentară în chestia pașapoartelor, cerând să se voteze imediat. Președintele, cu toate protestele opoziției, trece propunerea în secții, amânând astfel votarea.

D-l **Simion Nemeș** aduce la cunoștința adunării că autoritățile au împiedecat o intrare la Blaj, sub motiv, că s'a pus în discuție chestiunea pașapoartelor. (Opoziția aplaudă ironic și demonstrativ).

D-l **Iuliu Maniu**: Așteptăm cuvântul d-lui ministru de Justiție.

D-l **G. Mărzescu**: N'am nici o cunoștință de acest fapt. Va da însă lămuri d-l prim-ministru.

D-l **Maniu**: Avem dreptul să luăm act că d-l ministru al Justiției ne anunță, că în această chestiune va da lămuri însuși d-l prim-ministru.

*

Urmând discuția la mesaj dep. **I. Măgură** din Partidul național pune dela început o chestiune de principiu: reazimul real al monarhiei.

În situația actuală, conștient d. Măgură, monarhia trebuie să se sprijine pe mase și pe democrație. La noi Coroana se sprijină pe oligarhia liberală. În timpul neutralității Coroana nu a făcut guvern național, n'a ascultat sfaturile ce i s'au dat și de aceea am ajuns la dezastul din timpul războiului. După războiu Coroana n'a ascultat de țară și a dizolvat guvernul Valda pe motivul nesiguranței în țară, pe când adevăratul motiv era că nu voia să se voteze legea agrară pentru vechiul regat a dlui Mihalache. Interesele Coroanei s'apar astfel strâns legate de oligarhia liberală. Guvernul Averescu a fost pus în neputință de a lucra fiindcă a renunțat la „Răspundere”, apoi a căzut în greșeli. Guvernul Teke Ionescu căruia i s'a dat votul de blam, nu era un „guvern personal” al regelui după cum s'a spus, căci dacă era personal regele îi dădea lui Teke Ionescu și dizolvarea.

Prin sistemul practicat se constată că țara are două dinastii: una prin Constituție și a doua a lui Brătianu prin voința regelui, căci Coroana zice că e și

gură numai atunci când are puterea oligarhia liberală.

Vorbind despre partide, d. I. Măgură spune că partidele trebuie să fie democratice, să aibă vederi largi și un fond moral. Sunteți mulți aici — zice d. sa liberalilor — șiști cum va fi ales, însă țara e cu cei puțin de aici, nu cu d. v. (liberalii) cei mulți.

Oratorul face elogiul partidului căruia îi e dat să facă uniunea suflătoare.

Răspunzător de situația de astăzi, declară d. Măgură, e cel ce a dat puterea lui cu venia și dacă Coroana nu va ști ce să facă va trage toate consecințele.

În partea doua a cuvântării, d. Măgură analizează fiecare pasaj din Mesaj stăruiți asupra vizitelor regale în străinătate dar

Vor putea fi mușamalizate panamalele liberale?

— Cearta Mărzescu-Văitoianu. — În gardă.
— Audiența la Rege. — E târziu! —

Declarațiile celor doi miniștri în Parlament — adversarii au vorbit prin gura d-lor Mărzescu și Văitoianu — ar lăsa să se învedească dacă nu mușamalizarea afacerilor compromițătoare, dar cel puțin un armistițiu.

Într-adevăr, situația este gravă pentru guvern. Ministrul comunicațiilor a fost dăr și a arătat că știe să treacă și peste capul d-lui Brătianu, când s'a dus la Rege ca să-l informeze de dosarele fraudelor dela c. f. r. care trec de sute de milioane lei.

D-l Văitoianu s'a pregătit să răspundă ministrului de Justiție care a dat — trebuie s'o relevăm — îndărăt un pas, când a vorbit la Camera cum a vorbit.

Ministrul Justiției este enervat pe urma acțiunii d-lui Văitoianu fiindcă și-a atras observațiile celorlalți miniștri și ale multor fruntași. Gumă nu poate fi cu dozare cari conștin fapte revoltătoare și sume defraudate de milioane.

D-l Văitoianu ar fi informat pe Rege despre legăturile pe cari unii fruntași liberali leau cu aceste fraude.

În stadiul acesta a lucrurilor, se înțelege că guvernul s'ente terenul fugind-și de sub picioare. Și, ministrul Justiției nu mai este atât de bătaios.

* * *

Dacă n'ar fi de cât răfuiala între cele două tabere guvernamentale — lucrul s'ar putea mușamaliza. Dovezile panamalei cu pașapoartele — o parte însemnată sunt însă în mâna interpelatorului d-l dr. Victor Moldovan din Partidul național. Interpelarea se va produce în curând și explicațiile ministeriale vor complica lupta între cele două tabere din guvern. Va fi silit guvernul să ridice mușamaua ce pregătește.

* * *

Pe de-altă parte, denunțurile împotriva fraudatrilor dela cfr. și scandalul dela Casa muncii produc o vie agitație.

regretă de ce nu s'au spus cauzele împiedicării vizitelor la Roma și Madrid; de reforma administrativă și de cea agrară, care a dus pământurile expropriabile în posesia prefecturilor, subprefecturilor, agronomilor, etc., care le cultivă. Declară că țara a încăput pe mâinile negustorilor liberali și e știt că un negustor nu poate vedea de interesele generale.

Oratorul încheie astfel: Două extreme ne amenință: bolșevismul și plutocrația. Cumpănă între ele este Partidul Național român. Acum o explicație, de oare-ce mi s'a cerut de către liberali să spun în numele cui vorbesc: Eu sunt un om liber și de acela îmi exprim părerile. Sunt ca acei câine care atacă dușmanul, nu ca acei câine ținuți în lanț, care latră și îl amenință turbarea. Sunt membru al Partidului Național îmi expun părerile, însă mă supun conducerii noastre.

Oratorul a fost aplaudat de grupările naționale și țărăniști.

CONSILIUL DE MINISTRII

a sancționat panamaua dela Casa muncii cfr.

Dăm mai jos, după ziarul „Lupta” istoricul panamalei dela Casa Uniunii cfr., pe urma căreia s'au îmbogățit 35 de funcționari superiori în dauna miilor de slujbași nefericiți din administrația căilor ferate:

„După cum am anunțat, d-l ministru Văitoianu a adus Marți la cunoștința Suveranului chestiunea fraudelor dela căile ferate.

Se afirmă că ministrul comunicațiilor a arătat Suveranului unde au ajuns cercetările comisiunilor de anchetă și ale justiției și că Regele s'a interesat amplu și despre afacerea cu pașapoartele.

Cercetările Justiției.

D-l ministru Văitoianu ar fi eretat că justiția va avea de stabilit dacă în adevăr cu materialele statului de serven pentru construcția gării ee Nord, s'au ridicat vilele mai multor înalți funcționari dela c. f. r. și partizanii ai oamenilor dela putere.

Ar fi vorba de vilele ce 35 funcționari superiori dela c. f. r. își clădesc pe terenurile Casei muncii c. f. r., situate pe calea Griviței.

În afară însă de ceea-ce va avea de stabilit justiția, este o altă latură a chestiunii, latură ce se afirmă că a uimit pe Suveran.

În adevăr, când s'a înființat Casa Muncii c. f. r., s'a pus un bir pe toți cetățenii, obligându-i să plătească la toate transporturile de călători și marfă, o taxă specială, pentru înființarea Casei muncii, instituție destinată să îmbunătățească situația personalului ceferist.

Pe baza acestui principiu, s'a făcut o lege și s'a început cum părerea de vaste terenuri în calea Griviței, pentru construirea de locuințe etnare necesare personalului mutat și pentru ridicări de școli, biserică, hotel, spit., etc.

Cetățenii au plătit deci un bir pentru ajutorarea personalului, dar banii noștri, și statului precum și terenurile c. f. r., au intrat în posesia a 35 funcționari superiori, toți favorii ai liberalilor!

Cum s'a făcut abuzul.

Mai mult, direcțiunea generală c. f. r. sub directoratul d-lui Tancred Constantinescu cheltuește o sumă considerabilă cu pavarea și canalizarea terenurilor Casei muncii, și apoi le vinde celor 35 favorii politici, pe un preț inferior costului lucrurilor și al lucrărilor edilitare!

Culmea s'a atins, acordându-se celorlți proprietari pe locurile nenorocitului personal ceferistic, împrumuturi venind între 600.000—1.000.000 lei, cu 2 (doi) la sută pe an, plătibile în 20 (douăzeci) ani, pentru construcții.

Azi vilele se ridică falnice, sfidătoare și sunt închiriate, devenind astfel o sursă de rapidă îmbogățire... Iar justiția cercetează dacă nu cumva s'a întrebuițat până și materialul gării de Nord la ridicarea acestor vile!

Consiliul de miniștri ratifică abuzul.

După cum vedem, este vorba de un abuz foarte îndrăzneț și în stil considerabil.

Cele decise în consiliul de administrație al Casei muncii c. f. r., în ședințele dela 11 Februarie, 1 Martie, etc., 1922 (consemnate în procesele verbale cu n-rele 82, 85, etc.), ar fi rămas desigur un abuz ilegal deorece membrii consiliului și-au împărțit între ei terenurile pe cari le aveau numai în administrarea lor, dacă nu s'ar fi

investit lovitura cu formele legale.

Și aci chestiunea devine excepțional de gravă, afirmându-se că a ajuns până la cunoștința Suveranului. În adevăr, consiliul de miniștri a ratificat scandalosul abuz dela c. f. r. În acest amănunt stă tot tărucul politic al diversității creației de ministrul Văitoianu, în afacerea cu pașapoartele...

Bună jurnale.

În adevăr, aproape după un an dela hotărârile Consiliului de administrație al Casei muncii c. f. r., Consiliul de miniștri emite două jurnale și anume:

1. Jurnalul Nr. 3819 din 11 Decembrie 1922, prin care se aprobă vânzarea terenurilor din calea Griviței la înalți funcționari prot. jași de anumii politicieni dela putere.

2. Jurnalul Nr. 212 din 28 Decembrie 1922, prin care se acordă și împrumuturi...

Chestiunea se pune acum — și noi credem că dacă Suveranul nu și-a pus-o încă, de sigur că se va întreba în curând și va proceda în consecință, — cum a putut Consiliul de miniștri să aprobe un asemenea abuz?

Dacă cunoștea cum stau lucrurile, atunci guvernul are vina că cu știință și premeditare și-a îmbogățit favoriții pe spinarea statului, a personalului c. f. r. și a tuturor cetățenilor cari au contribuit la crearea Casei muncii c. f. r.

Dacă a fost indus în eroare, înseamnă că miniștrii semnează cu ochii închși, — dar pentru aceasta sunt răspunzători de lipsă de control exercitat asupra înalților lor funcționari, cari i-au indus în eroare... ”.

Procesul asasinatului din Iași

— Cine-l va judeca —

La Iași nu există stări excepționale. Comandamentul Corpului IV de armată, în ordonanțele date, a scos orășul Iași din sub imperiul legilor militare.

În consecință instrucția și judecarea asasinatului comis de Corneliu Zelea Codreanu revin instanțelor ordinare: Cabinet de instrucție, de pe lângă Tribunalul Iași, curtea cu juri a județului respectiv.

În cercuirile guvernamentale se vorbește, că procesul lui Zelea Codreanu va fi strămutat la o curte cu juri din țară.

Spiritele, la Iași, sunt prea agitate, patimile prea deslănțuite, pentru ca procesul să se poată judeca acolo.

Din Public

Am onoare a aduce la cunoștința onor. mele cliențele că din cauza actului vandalic săvârșit asupra domiciliului meu de pretinsă proprietară, dna Constanța C. A. Popovici, mă găsesc în imposibilitate de a mai putea da consultațiunii la domiciliul meu și deci suspendăm aceste consultațiuni până la data, când justiția țării îmi va da posibilitatea de a-mi putea exercita profesia mea.

Dr. A. Donat, Strada Prundului, 1046 1-1

Declarație

Aducem la cunoștința onor. public, că tovarășul nostru de Lajos Boros, a repășit cu ziua de azi, în mod amical, din întreprinderea noastră.

Brașov, 1 Noembrie 1924.
Direcțiunea
Cinematografului Modern

PENTRU TOATA LUMEA.

Nu perdeți ocazia! Grăbiți-vă și Vă procurați stofe pentru sezonul de iarnă dela firma

GHEORGHE SOCI

Mare postăvarie Brașov

Strada Porții No. 27 și Mihail Weiss 18.

15,000 m. postav și stofe de toate calitățile și nuanțele stați la dispoziția On. public cu prețuri cari întrec orice concurență.

Intrucât stofele au fost procurate mai de timpuriu fiecare poate face o economie de 30%.

Bogatul și variatul asortiment de stofe va satisface pe oricine, iar prețurile convenabile sigur vor face pe oricare din On. public să cumpere aceea ce are nevoie.
Stofe de lână pură dela **Lei 210**
Stofe de lână double dela **Lei 390**
Stofe de lână Camgarn și Couvertout **Lei 600**

Stofe de lână Camgarn negru și bleumarin **Lei 400**
Stofe de lână pentru paltoane **Lei 300**
Stofe pentru pantaloni și Struks **Lei 400**
Stofe pentru studenți unferme **Lei 300**

Tot în acest sezon se pune în vânzare în prăvălia din Str. Mihail Weiss No. 18 cupoane de stofe în cantitate de 5000 m. cu prețurile cele mai reduse.

Grăbiți-vă și vizitați magazinul meu pentru a Vă convinge de calitatea și inferioritatea prețurilor, fără obligația de-a cumpăra.

920 6-10

Cu stimă **G. SOCI** Str. Porții No. 27 și Mihail Weiss No. 18.

Prospect.

Amphora S. A. Chimico-farmaceutică Brașov, este una din cele mai puternice drogerii de engros și are scopul de-a acoperi toate trebuințele farmaciilor din țară.

Societatea s'a înființat cu durată nelimitată în anul 1920 cu un capital social de 5.000.000 Lei și dela începutul activității sale s'a afirmat ca o organizație utilă și necesară în noua orientare economică a țării, contribuind în mod efectiv la consolidarea vieții comerciale.

Prin închirierea și adaptarea edificiului situat pe strada Târgul Cailor, în care sunt instalate magazinele și birourile actuale ale societății, activitatea noastră a primit un nou și considerabil avânt, așa încât c.fra afacerilor din anul de gestiune 1923 arată o sumă incincită față de rezultatul anului 1921.

Dividendul anului 1923 a fost de 15%.

Cu toată dezvoltarea îmbucurătoare, societatea nu și-a atins încă ținta fixată. Noile și continuele investiții, creșterea stocurilor de mărfuri în urma cerințelor tot mai mari, pretind și investiții de noi capitaluri.

Pentru a putea satisface deci cerințelor crescânde ale pieții, adunarea generală extra-ordinară a societății noastre în ședința din 1 Decembrie 1923 a decis urcarea capitalului social dela 5 milioane la 15 milioane Lei. Din această sumă pentru moment s'a hotărât însă numai lansarea de acțiuni în valoare de 4 milioane Lei, așa că după încheierea subscripțiunii noul capital al societății va fi de 9 milioane Lei.

Pentru acoperirea acestor 4 milioane Lei se vor emite 8000 bucăți acțiuni la purtător cu valoare nominală de 500 Lei.

Conform statutelor societății fiecare proprietar de acțiuni vechi are dreptul de a semna după câte două acțiuni vechi una nouă. Restul acțiunilor se oferă pentru subscriere publică.

Proprietarii acțiunilor din a II-a emisie se bucură de drepturi egale cu proprietarii celor din I-a emisiune.

Consiliul de Administrație își rezervă dreptul acceptării sau neacceptării semnărilor, în deosebi în cazul când valoarea subscripțiilor trece numărul acțiunilor emise.

Deodată cu efectuarea subscrierii acțiunilor sunt a se transpune la adresa societății 40% din valoarea lor nominală împreună cu 15 Lei spese de emisiune de fiecare acțiune.

Restul se va chema în două rate câte 30%, iar termenul se va fixa din partea Consiliului de Administrație.

Până la achitarea completă a acțiunilor sumele plătite vor beneficia de 15% dobânzi, cari se vor socoti dela data plății efectuate. Acțiunile din emisiunea a doua vor beneficia de dividendele statutare numai după achitarea lor completă.

Față de acționarii întârziați cu plata vârsămintelor II. și III. se va proceda conform legii comerciale §§. 169 și 170.

După achitarea primului vârsământ acționarii vor primi titluri provizorii, cari după achitare totală vor fi preschimbate în acțiuni definitive prevăzute cu talon și cupoane.

Termenul de încheiere pentru subscrieri se fixează la 1 Ianuarie 1925.

Subscripțiunile și plățile sunt a se adresa la „Amphora” S. A. chimico-farmaceutică Brașov, Târgul Cailor No. 17.

În baza condițiilor aici comunicate avem onoarea a vă invita de a participa la semnarea acțiunilor emise.

Brașov, la 1 Octombrie 1924.

Consiliul de Administrație a Societății

„Amphora” S. A. chimico-farmaceutică Brașov.

1043 1-1

S'a pierdut

Miercuri seara 29 Octombrie 1924, pe parcursul Strada Lungă Brașov și soseaua Brașov-Râșnov, un portfeuille cu bani și acte diferite. Cine l'a găsit este rugat cu stăruință să trimită actele la Școala de Trageră a Artileriei Râșnov și să oprească banii.

Locotenent Basarabescu, 1044 1-1

De vânzare

o casă cu 2 camere, șopron, puțină grădină, imediat de ocupat.

Informații la Banca „Brașoveana” 1-2

Cețiți și răspândiți: „Gazeta Transilvaniei”

VIZITAȚI NOU ARANJATUL ȘI MARELE

MAGAZIN DE COVOARE

TELLMANN ȘI SPEIL

BRASOV, SIRUL GRAULUI No. 8

MARE DEPOZIT DE

covoare, perdele, pături de pat și masă, stofe pentru mobile, saltele, etc. :-

884 8-20

O casă cu două etaje

ete de vânzare în Strada Spitalului. Amănunte în aceeași stradă sub Nrul 48.

Saxonia No. 8804 1045 1-3

De vânzare

casa din Strada Podului lui Grid No. 10. Înlesniri de plată.

Informațiuni la proprietar Str. Cazărmei 9 Ploești. 1034 2-2

CINEMA APOLLO

Marele artist **MACISTE** va juca cu începere de Duminică 2 Nov.

Maciste și Chinezii

film de aventuri în 6 acte.

Este de notat că în acest film joacă cei mai mari artiști Germani, Italiani și Chinezi. Garanțăm că publicul mie și more va petrece câteva ore neuitate.

Afară de asta: o comedie americană în 2 acte.

VINE! VINE!
Fete ce nu se lasă în casă. 10.

Parcele pentru construcții

intravilan pentru construcții industriale sau locuințe situat favorabil de vânzare din mână liberă cu preț convenabil. Juncțiune ușoară de linie industrială. Deslușiri de Banca pentru circulația mărfurilor S. A. Brașov, Str. Principele Carol No. 17. 948 6-6

O LANURIRE!

Folosindu-ne de ameliorarea statornică a leului ne-a reușit să ne asortăm

Cu marfă pentru sezonul de toamnă și iarnă

încât putem servi pe Onor. clienți

CU PREȚURILE CELE MAI IEFTINE

cari esclud ori ce concurență

Cu articolele noastre confecționate în propriul atelier din Viena după cele mai noi modele pariziene vom arăta că suntem cei dintâi nu numai în ce privește moda ci și în privința celor mai bune stofe.

Sperăm să corespundem și celor mai exigente gusturi

Cu confecțiunile noastre de primul rang

Paltoane de lână pentru dame, căptușite **Lei 1800** în sus
Paltoane de plus, căptușite **4000** " "
Paltoane cu blană, pentru dame **3900** " "
Rochie de lână de dame **1800** " "
Fuste de lână **700** " "

Afară de acest mare asortiment de paltoane cu blană, „Tailleur” bluze și haine pentru copii **PREȚURI SOLIDE!** **PREȚURI IEFTINE!**

Bazele de azi și de mâine ale Firmei noastre

FENYVESI și SAMUEL

Cel mai mare magazin de confecțiuni pentru doamne din România-Mare. :-

2-6 **BRASOV, SIRUL INULUI 31-33.** 1024

In **2** Noembrie Premieră la **CINEMA MODERN**

De vânzare o casă cu 2 camere, șopron, puțină grădină, imediat de ocupat.
Informații la Banca „Brașoveana” 1-2

In **2** In rolul principal celebrul Mosjoukine. Duminică încep reprezentațiile la 2 1/2 și 5 ore, iar la 7 1/2 și 9 1/4 seara vor avea loc reprezentații de gală, cu următorul program: **ZIGOTTO** după ouvertura operei **EGMONT**, urmată de comedia ca ucenic-lemnar, se va reprezenta **CASA MISTERELOR.**

Bilete pentru reprezentațiile de gală se pot prelua la Casă.

In **2** Noembrie Premieră la **CINEMA MODERN**

Situația politică

Suveranul îngrijorat de ultimele evenimente. --- „Simptomele obozelei” din guvern. --- Criza de guvern este deschisă. --- Succesorul.

O lămurire în chestiunea prefinselor disensiuni din Partidul național.

București, 1 Noembrie.
Cu toate încercările de a aplana conflictele din guvern și în sânul partidului, dl Brătianu nu reușește de cât să amâne cât-va vreme falimentul guvernării sale.

Serioase indicațiuni au parvenit Suveranului, care se arată îngrijorat de situația creată pe urma scandalurilor din guvern și față de tot mai revoltata manifestare a opiniei publice.

Măsurile aspre ce intenționează să ia guvernul, în urma asasinatului dela Iași, se datoresc manifestei îngrijorări a Regelui care a fost viu impresionat de cele petrecute.

In însăși cercurile guvernamentale se consideră ca sfârșită misiunea actualului guvern. Situația lui este definitiv compromisă. Lucrul este prezentat astfel:

— „Ca în toate guvernările grele, partidul se simte obosit. Partidul liberal nu cade dela putere de cât când are în sânul lui simptomele acestei obozele. Dacă nu s'ar fi ivit chestiunile cu pașapoartele și celelalte fraude — nu așteptam să vină luna Ianuarie”.

„Se înțelege că nu poate cădea pe chestiunile acestea. Imediat ce platforma de opoziție va fi plasată — guvernul se va retrage. Și nu va întârzia mai mult de două luni”.

In ceea ce privește succesorul guvernului liberal, tot în cercurile guvernamentale indicate mai sus se spune:

— Nu votăm un guvern al Partidului național. Vom încerca să împiedicăm cel puțin în forma de guvern de partid.

E absurd, însă, să se manifesteze pretențiunea că am putea împiedica un guvern de colaborare în care Partidul național să aibă rol preponderant.

De alt fel, situația se va clarifica în curând. Nu ni putem aștepta, la un guvern Averescu, fiind că generalul a pierdut terenul politic.

Țin să sdaog la aceste, în afară de remarcă recunoașterii

de către inșiși adversarii Partidului național că nu se poate guvernarea viitoare fără acest partid — că acțiunea dlui O. I. Goga a dus la un rezultat care, nu numai că nu satisface pe cei cari l'au pus la cale, dar n'a reușit de cât să-l arate ca un intrigant gata să se facă sluga liberalilor, fără să dea vreun folos partidului averescan.

Insuși generalul Averescu a spus acest lucru într'un cerce de deputați, că bucuros ar face o legătură cu Partidul național.

Bine înțeles, nu Partidul național va remora un partid compromis la guvern.

Di O. I. Goga — care obișnuște să fie invitatul la masă al dlui I. Brătianu — nu face de cât să se arste poporului și intelectualilor din Ardeal ca o unealtă în mâna șefului partidului liberal. Trist rol joacă acela care avea pretențiunea să fie îndumător în Ardeal, dovădit astăzi ca și eri că este o mul negașionel și al celor mai urâte politicieni ratat.

Ni-am spus totdeauna părerile noastre în ce privește viața internă a Partidului național și nu am încetat a informa obiectiv. Atunci când se pune la cale, la Sibiu, de către agenții d-lui Brătianu, manifestații cari trebuiau să izbucnească sub forma de dizidență în partid, am desmintit. Nu putea fi vorba de o mișcare de rupere a solidarității partidului, ceea-ce s'a și dovedit.

Am arătat, însă, că — în cadrele acestei solidarități și pentru un și mai perfect acord — un grup de membri ai Partidului, aflațori la Sibiu cu ocazia congresului bisericesc, au avut un schimb de păreri și că o delegațiune s'a prezentat d-lui Maniu, președintele partidului, comunicându-i părerile exprimate în acea întrunire colegială.

Putem spune că, în urma răspunsului d-lui I. Maniu, nu avem motive de a ne îndoi că aceeași perfectă unitate și solidaritate continuă a fi în partidul național. Cele ce serie „Vitorul”, în acelaș ton cu officiosul d-lui Goga, nu sunt decât veșnicile cântece de lebedă ale intriganților păcăliți de evenimente, fiindcă Partidul național român nu este o asociație de adorare mută a persoanelor ci, dimpotrivă, o democratică alcătuire izvorâtă

din popor și legată nativ de acesta. Schimburile de păreri și idei nu se interzic, ci li se lasă o largă discuțiune înăuntru partidului. Astfel fiind, manifestarea unor dorinți sau cereri se poate face fără să aibă caracterul pe care unii adversari au vrut să-l dea, chiar dacă ar fi vorba de-o neînțelegere,

De alt-fel, situația Partidului național s'a consolidat și în vechiul regat, unde este un foarte puternic curent de opinie publică extrem de favorabil acestui partid. Nu este om nepreocupat care să nu aștepte înd.eptarea dela Partidul național Entuziasmul cu care programul lui este primit, face să fie recunoscută popularitatea sa și de către adversari.

Nu este de cât cea mai urâtă formă de calomnie, zânicile baliverne ale „Vitorului” care, gândindu-se la opoziție neagră ce-l așteaptă în corând, afirmă numai dezagregări de partide ca să acopere dezastrul propriului său partid.

Se va dovedi, în cele două mari întruniri de Duminecă ale Partidului național, cum știe primi țara pe frunțașii acestui partid. Feleg, ame din Brăila și T-Severin anunță un extraordinar avânt în acele județe pentru manifestațiile importante de mâine.

Putem anunța, ca incheiere a acestei obiective expuneri a situației politice, că o vie mișcare de răsturnare a guvernului se accentuează în opoziție. In câte-va săptămâni, evenimente importante se pot produce.

(Prin carier special).

Coresp.

Sednțele parlamentului indică sfârșitul de regim. Majoritățile sunt disorientate și sub impresia conflictelor din guvern și din partid.

AVIZ

Aducem la cunoștința on. public ca ni-a sosit un nou transport de stufe de haine bărbățești și de dame

precum și tot felul de stufe pentru

paltoane și raglane

cu preturile cele mai reduse.

Cu toată stima
Sava et Popovici
Str. Neagră 51

Telefon 767. 1047 1—2

ULTIME ȘTIRI TELEFONICE

Ora 3 d. a.

Criza financiară și de scumpete ia tot mai mari proporții în București ca și în restul țării. Inacțiunea guvernului, preocupat de conflictele interioare și de panamalele ce fac obiectul discuțiunilor vii în public — grăbește dezastrul.

Cele mai vii critice se ridică în cercurile financiare și comerciale împotriva incapacității guvernului și a totalei lui imobilizări.

Respingerea apelului generalului Văitoianu

București, 1 Oct. — Camera de punere sub acuzare a judecat eri apelurile făcute de generalul al Văitoianu și Haralamb Georgescu, conducătorii societății „Petrolul Național” împotriva confirmării mandatelor de arestare de către tribunalul liovo secția III.

După o lungă cercetare a dosarului, și în urma concluziunilor depuse de d-l procuror general, Camera de punere sub acuzare a respins ambele apeluri menținând pe generalul Văitoianu și Haralamb Georgescu în stare de arest.

Asigurarea ordinii în centrele universitare

Eri s'a ținut la ministerul de război o conferință la care au luat parte d-nii general Mărdărescu, ministru de război și G. Tăbărescu, subsecretar de stat al ministerului de interne, precum și d-nii generali de corp de armată: Zadjig, Dănilă Pop și Mircescu sosii eri dela Iași, Cluj și Cernăuți în acest scop.

S'au examinat măsurile cari vor trebui luate în centrele universitare Iași, Cluj și Cernăuți, spre a se asigura ordinea.

În acelaș timp s'a stabilit și modul de cooperare între reprezentanții armatei și organele ministerului de interne, cari vor căpăta instrucțiunile necesare.

Alegerile din Anglia

Triumful conservatorilor. Înfrângerea partidului liberal. Câștigul lui Asquith.

LONDRA, 31 Oct. — Au fost aleși până acum: 400 conservatori, 151 laburiști, 40 liberali și 4 independenți. Nu se cunosc încă rezultatele d'n 20 circumscripții.

Până acum conservatorii au câștigat 159 mandate și au pierdut 6; laburiștii câștigă 24 și pierd 65; liberalii câștigă 9 și pierd 120 mandate, iar independenții pierd un singur mandat.

Se remarcă o intensă participare a cetățenilor în aceste alegeri; în unele circumscripții numărul votanților a fost de peste 90 la sută.

Totalul celor aleși este de 596. Român încă 20 locuri spre a completa cele 615 din Camera Comunelor. Câștigul net al conservatorilor este de 149 locuri. Laburiștii au pierdut 40 și liberalii 110 locuri. Conservatorii au acum majoritatea enormă de 191 locuri asupra celorlalte parțe laolaltă.

Un astfel de reviriment extraordinar, nu a fost cunoscut în această țară dela marea izbândă a liberalilor petrecută în anul 1906 când s'au ales 376 liberali.

Nici un membru din cabinetul laburist n'a suferit înfrângere. Primul ministru Macdonald a fost ales la Aberavon în South Wales cu o majoritate de 2100, față de căpitanul Williams, liberal.

Faptul că noua Camera a Comunelor va fi lipsită de prezența lui Asquith, a pricinuit multă părere de rău nu numai partidului liberal.

Omul de stat veteran și fost prim-ministru a fost înfrânt în lupta sa cu laburiștii. Oponentul său Mitchell a obținut o majoritate laburistă de 2228 voturi față de 1746 obținută de Asquith.

LONDRA 1 Nov. — Rezultatul final: 415 conservatori, 152 laburiști, 44 liberali, 4 independenți.

INFORMATIUNI

Astăzi, în discuția Mesajului va vorbi d-l A. Vida-Voevod.

In cercurile politice din Capitală se vorbește serios de succesiunea la guvern. Indicațiunile sunt pentru un guvern al Partidului național român, care se zice, este asigurată, n'ai ales că acest partid nu îndătură colaborările.

I. P. Sa Mitropolitul Bucovinei Viadimir de Repta a demisionat pentru motive de bătrânețe, ajungând vârsta de 90 ani. Cu conducerea afacerilor bisericesti până la noua alegere a fost însăreinat P. S. Sa Episcopul Ipolit Vorobchievici al Rădăuților.

In București a fost trei zile de pioate de toamnă. Străzile sunt noroioase, multe desfundate.

Astăzi noapte, cerul se înseninease.

Reunirea de lamormântare din Brașov-Scheia a plătit pentru decedata Marina Cristoloveanu categoria a II-a lei 639; categoria a III-a lei 2030, total 2669 și roagă pe onor. membrii să binevoiască ași achita taxele. — Comitetul.

Dr. Winkler medic de specialitate pentru boli femeiești, ajutor la nașteri și pentru radiologie. Dă consultații: Șirul Grăului Nr. 6 dela 11—12 a. m. și 3—4 p. m. 1048 1—1

Zefiruri, Eponge, Chiffon-Schroll calitatea cea mai bună la Franz Gross, Strada Porții 7.